

26.73x12.82	1	עמוד 24	7 לילות	07/2015	48880519-3
הוצאת עם עובד - 70106					

אבא בן זונה

'בנדיט', ספרו המפתיע של איתמר אורלב, הוא בדיוק הבנדיט שחסר לספרות הישראלית הרופסת

בנדיט // איתמר אורלב | עם עובד
424 עמודים

'דיוקן של איש זקן', דייוויד גרייבס, 2007

זה ספר על גבר ישראלי צעיר שבקושי עובר וביקושי כותב. גבר רמוס ולו אישה וילד קטן שגם בו אינו מטפל כהלכה, כמו בגינה המזוהמת. הוא לא מרוצה מחייו. אשתו לא מרוצה ממנו. היא קמה והולכת. גם אמו לא נלהבת מבנה שמתקיים לו במי אפסיים, קורבן של אסון גדול ממירותיו. רק לילותיו טוערים. דמות שחורה ואלימה צצה בהם, מכה ונמלית. הוא נחנק בשנתו, מזנק, מחפש, נרגע מן הסייט ושותה בירה קרה בבית הריק מאשתו ומהילד.

הרפיון הזה מוכר לנו מאוד. נרמה לי שרוב הספרים נכתבים פה על דמויות רופסות. דועכות. כתיבה נשית, כתיבה גברית – דעיכה חלושת נרטיב. ספרות בלי עצמות. כך מתחיל גם 'בנדיט', עד שמגיע הבנדיט. הו, אז משתנה הכל. מתהפך. וזה כבר ספר אחר. הגוי הבן-זונה, כמו שהוא נקרא וקורא לאחד רים כ־300 פעמים במהלך העלילה, שמרגע הופעתו כאיש זקן וחולה אך עדיין מלא כוח וזעם ועורמה, הכל נמלא חיים ופראות ויצריות, זעם ושירידי סיפור. זה האב האלי, המכה, הנעדר, הגוי של הגיבור הרפוי. הגוי שחסר כל כך לספרות הישראלית. שנים רבות קודם לכן, בגיל 12, עזב המספר

שם, על המיטה העלובה, מונח הגבר העצום, הח'טון, שעבר בשעתו משמחה לזעם ולאכזריות שטארק זוכר מילדותו. והנה הוא שבר כלי, "מכוסה בשמיכת צמר עד הצוואר. עור פניו אפור כעור רז של זקן חולה. ועל שפתו העליונה שפמפם מרובע כשפמו של היטלר. [...]. עיניו נפקחו פתאום. ננעצו בי כמו

עיני עוף דורס. קרות, מאיימות. זה היה האיש שלא רציתי לפגוש". כך פורץ הזקן אל הספר ומניע את 320 העמודים הבאים. והספר מאיץ מאפס למאתיים בעזרת ישיש שיכור וגמור שליבו משאבת וורקה. פצצה.

כבר זמן רב שלא נתקלתי בספר ישראלי שניקרא כמעט בלי להרפות. ספר בשר ודם. בלי שפע מילים מיותרות, בלי התייפייפות, התחכמויות ומשחקי מילים. ספר שמספר סיפור. נראה שאמנות הסיפור אבדה בארץ. מלכתחילה נאניסה על ידי האידיאולוגיה ואחר כך על ידי השפה. קרה לה מה שקרה לתיאטרון עם ועדי העורבים. יותר מדי ספרים נכתבים פה בלי אמת פנימית, בלי תחושה קיר ובלי שכנוע. משקלם כנוצת יונה. וככל שהם יותר בלון פורח,

כך הם יותר פלטינה. אצל איתמר אורלב, 'בנדיט' כשמו כן הוא. אבא בן זונה. אבא מנוול ואלים, שיכור ונאהב. וכך הספר. ספר בנדיט. ספר בן זונה. בן זונה שחובט בכ ואינך מרפה. מכה אותך ואינך מניחו בצד. והאמת ניכרת מבין השורות היטב ואתה מבין שהכל מבוסס גם על החיים עצמם, ואין מספר סיפור טוב כמו החיים.

יגאל סרנה

בלב הספר אכן נח יומן שאיש קולנוע פולני יש ראל' בשם עמי דרוור מסר פעם לאביו הסופר של אורלב. 20 שנים שכבו החומרים ורק לילה אחד, זמן מה אחרי שנוצר בנו הראשון, הבין אורלב איך הוא צריך לכתוב את הספר. וכתב אותו בפחות משנה. משך מאות עמודים הולך הבן טארק בעקבות דמותו הרצוצה ועם זאת רבת-החיות של אביו הפולני, הזקן סטפן. הם עוברים במקומות בהם חיו או בהם חלף האב במהלך חייו האלימים והאפלים. והקורא וזחל, הולך, רץ בעקבות הזוג המטורף הזה, האב ובנו, מקשיב לסיפור של גוי פולני במחצית הראשונה והמב-עיתה של המאה ה־20. הבנדיט אינו מרפה ואינך רוצה שיירדם או ימות אלא רק שימשיך לקלל ולשתות עד העמוד האחרון. וכך הוא עושה. ●

עוד 3 ספרים על אבות ובנים

- הדרך > קורמאק מקארתי**
- מדריך לגידול ילד > אלדר גלאור**
- הרים אני רואה > רועי בית לוי**